

De Heimanshof

Beleidsplan 2021 – 2025

Op weg naar goud!

Vastgesteld op 7 oktober 2020

Auteur: Hans Olsthoorn, PROquint Maatschap, waardevolgroen.nl

Voorwoord

“Op weg naar goud!” Een uitdagende titel voor dit beleidsplan. In 2025 zijn we een halve eeuw oud. Een periode waarin veel veranderd is en nog steeds verandert. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de verandering van het klimaat door opwarming van de aarde. Sinds kort komt het bewustzijn op gang over de stikstofdeposito en de achteruitgang in biodiversiteit. Steeds meer mensen (gaan) wonen in stedelijke gebieden, ook in ons land. Deze mensen hebben in hun directe omgeving te maken met stadsnatuur, waar niet altijd de samenhang met de natuurlijke biotopen even duidelijk is. Hoe kunnen we daar in onze tuin meer rekening mee houden en willen we dat wel? Of laten we alles bij het oude en proberen we onze landschapjes zo goed mogelijk in stand te houden? Ook al merken we dagelijks de steeds grotere inspanning die we moeten verrichten om de biodiversiteit in de tuin op peil te houden. De vergrassing door extra stikstof en de groei van alle bomen en struiken in en rond de tuin bezorgen ons veel meer werk dan vroeger.

Ook de samenleving verandert, waarbij de individualisering nog steeds toeneemt. Mensen willen veel ballen tegelijk in de lucht houden en binden zich minder snel voor langere tijd aan vrijwilligerswerk. Daarnaast hebben we dit jaar te maken met een pandemie die ons laat zien dat niet alles op deze wereld maakbaar is. Als vereniging hebben we hier ook mee te maken en proberen we hier zo goed mogelijk op in te spelen door een veilige, gezellige, rustgevende, inspirerende plek in stand te houden.

En we zien nog meer uitdagingen. Op welke wijze kunnen we de tuin in de toekomst verder uitbouwen als verbinder tussen mens en natuur naar het gedachtegoed van onze naamgever Eli Heimans? De gemeente heeft aangegeven dat de kassen en het pand op nr. 7 technisch zijn afgeschreven. Wat gaan we met deze ruimte doen? Staat er over vijf jaar misschien een multifunctioneel natuurcentrum op deze plek? Is het wellicht mogelijk dat in de toekomst de tuin volledig vrij toegankelijk is en er geen hekken meer omheen staan, omdat iedereen zich dan zodanig bewust is van de waarde van de natuur voor zijn/haar eigen welbevinden, dat een hek niet meer nodig is. Dat zou mooi zijn.

In beweging blijven. Daar gaat het om. Meebewegen met de tijd om mensen te blijven raken met onze boodschap dat we alleen samen met de natuur gezond en gelukkig kunnen leven op deze planeet. Wij nodigen u van harte uit om met ons mee te doen.

Nol van Burik, voorzitter

Hoofddorp, 7 oktober 2020

Inhoud

1.	Inspireren, ontmoeten en (ver)binden	5
2.	De wortels van De Heimanshof	6
2.1	Ontstaan en ontwikkeling	6
2.2	Hedendaagse functies.....	7
2.3	Evaluatie beleidsplan 2015-2019	8
3	Strategische doelstellingen 2021-2025	13
3.1	De veranderende functie van de heemtuin	13
3.2	Ontwikkelingen	14
3.3	Uitwerking strategische doelen.....	15
3.4	Uitvoering, financiering en menskracht.....	18

1. Inspireren, ontmoeten en (ver)binden

De ambitie van Vriendenkring De Heimanshof is om dé inspiratietuin voor natuurbeleving en -educatie van Haarlemmermeer te zijn. Een plek waar je je omringd voelt door al het goede van de natuur. Waar je kunt genieten van het buiten zijn, waar je over de natuur leert, je gezond voelt in de buitenlucht, kunt meewerken in het groen en mensen ontmoet die kennis hebben van flora en fauna.

Deze ambitie vindt zijn vertaling in de missie en visie van de vereniging (zie kader) die in 2019 zijn opgesteld. De heemtuin kan rekenen op een grote bekendheid en veel vrijwilligers zetten zich dagelijks in om De Heimanshof te houden zoals die is. Het succes van De Heimanshof is niet vanzelfsprekend. Het vergt een voortdurende betrokkenheid van vrijwilligers; mensen die de handen uit de mouwen steken, mensen die geschikt zijn voor natuureducatie en mensen die kennis hebben van natuurbeheer.

Bestuur en actieve leden van De Heimanshof hebben het afgelopen jaar nagedacht hoe de positie van de heemtuin als inspiratiebron voor natuurbeleving kan worden behouden en versterkt. Naast het formuleren van een visie en missie is het vorige beleidsplan geëvalueerd (zie hoofdstuk 2.3). Daaruit blijkt dat de ingeslagen weg tot goede resultaten heeft geleid en een goed spoorboekje is voor de komende jaren. De wereld om ons heen staat niet stil en de druk op de natuur neemt ook alsmaar toe. Inmiddels wordt de wens voor meer biodiversiteit in steeds bredere kring gedeeld. Dit beleidsplan geeft antwoorden hoe De Heimanshof hierop wil inspelen en biedt de basis voor het jaarlijks op te stellen activiteitenplan. (Zie hoofdstuk 3)

Missie en visie Vriendenkring De Heimanshof

Missie:

Vriendenkring De Heimanshof wil met iedereen in Haarlemmermeer en omstreken het plezier in en de kennis van de natuur delen en mensen inspireren om actief mee te werken aan behoud en uitbreiding van een natuurlijke leefomgeving.

Visie:

Door het bewustzijn van- en de passie voor de natuur om ons heen te vergroten, geloven wij dat mens en planeet gezonder en gelukkiger door het leven gaan.

2. De wortels van De Heimanshof

2.1 Ontstaan en ontwikkeling

Ontstaan

De Heimanshof is in 1972 begonnen als een instructietuin voor basisschoolkinderen op het terrein van de voormalige gemeentelijke stadskwekerij. In 1975 ziet de vereniging De Heimanshof het licht. In dat jaar start zij nog als “vriendenkring” van de instructietuin. Die krijgt in 1980 bij het vijfjarig bestaan de naam De Heimanshof. Daarmee wil men de bekende botanicus Eli Heimans (1861-1914) eren. Op 2 februari 1987 wordt de vereniging “Vriendenkring van De Heimanshof aan de Wieger Bruinlaan” opgericht. In 1990 krijgt de vereniging een flinke impuls, doordat het woonhuis op Wieger Bruinlaan 1 ter beschikking wordt gesteld om er een educatief centrum van te maken. Vrijwilligers toveren het huis om tot “De Kijkdoos”.

Ontwikkeling

Met beheerder Ton Engelman ontwikkelt De Heimanshof zich van louter instructietuin tot heemtuin waarin het accent komt te liggen op de inheemse flora. Tot 1990 bestaat de heemtuin alleen uit het centrale gebied van ongeveer 0,8 hectare. In 1990 komt de tuin rond de Kijkdoos erbij en in 1991 de bosgebieden aan de Nieuwe weg, aan de Wieger Bruinlaan en het bos achter de boomgaard en kas. Nog wat later ook de bosstrook over de sloot en in 1999 komt het kassencomplex erbij. In de jaren na 2000 worden de oude kweekbakken ingericht als een zoetwater veengebied en een zoutwater kweldergebied.

De vereniging richt zich steeds vaker op ontwikkelingen buiten de eigen tuin, zoals het behoud van de bomenstrook op de Kruisweg richting Cruquius, de plannen rond de Geniedijk en plantactiviteiten in het openbaar groen.

In 2008 start de vereniging met een Jeugd natuurclub (7 t/m 12 jaar) gericht op kinderen die samen met een (groot)ouder tuinieren. De kinderen krijgen een compleet jaarprogramma aangeboden, dat bestaat uit wekelijks moestuinieren en een maandelijkse excursie. Vanaf 2008 wordt een groot aantal projecten binnen en later ook buiten de tuin opgezet. Er komt

ieder jaar een boomweggeefdag om mensen te stimuleren hun tuin natuurvriendelijk in te richten. Er komt een bijenhuis, een natuurontdek- en speeltuin 'de Struintuin' en vrijwilligers maken educatieve wandelroutes, zowel binnen als buiten de tuin.

In de laatste tien jaar is het vizier naast haar primaire taken voor natuureducatie aan basisschoolleerlingen en behoud van biodiversiteit steeds meer gericht op het vergroten van het maatschappelijk nut. De tuin is meer dagen open voor bezoekers maar ook voor vrijwilligers. Mensen die om welke reden niet (meer) in het arbeidsproces meekunnen of uitgewerkt zijn vinden op De Heimanshof een veilige en gezellige plek om nuttig bezig te zijn en hun sociale netwerk te vergroten. De Heimanshof zoekt steeds meer samenwerking met organisaties op het gebied van welzijn, zorg en natuur.

2.2 Hedendaagse functies

Sinds haar bestaan heeft De Heimanshof geleidelijk vijf functies ontwikkeld die thans de basis van haar bestaan vormen.

Educatieve functie

De educatieve functie bevat alles wat mensen ervaren en leren over de natuur. Dit is de belangrijkste functie van de tuin. Deze is gerelateerd aan het feit dat de gemeente de vereniging subsidieert om de tuin zo te beheren, dat het NME-programma van het NMCX mogelijk blijft.

Natuur en natuurbelevingsfunctie

De natuurfunctie is het geheel aan biotopen en leefgemeenschappen in de tuin (biodiversiteit) inclusief het behoud van Rode Lijst¹ - soorten en bijzondere planten en gewassen. Hierbij gaat het ook om de beleving van de natuur; het aanspreken van alle zintuigen door de natuur en het gevoel van schoonheid van de natuur.

¹ Rode Lijst-soorten zijn plant- en diersoorten die ernstig bedreigd worden en daarom extra wettelijke bescherming genieten.

Sociaal-maatschappelijke functie

Bij de sociaal-maatschappelijke functie gaat het erom dat vrijwilligers zich thuis voelen en zich betrokken voelen. Dat de tuin bijdraagt aan hun welzijn en welbevinden door: een nuttige dagbesteding, het leggen van nieuwe contacten, het verbeteren van hun gezondheid, het opdoen van nieuwe ervaringen en het hervinden van het doel in het leven.

Recreatieve functie

De tuin biedt een scala aan mogelijkheden om actief te zijn, te ontspannen en te genieten. Je kunt daarbij denken aan spelen, moestuinieren, ontdekken, studeren, meewerken, insectenhôtels en/of vogelbroedkastjes maken.

Voorbeeldfunctie

De Heimanshof wil mensen inspireren en stimuleren om zelf actief aan de slag te gaan met de natuur in eigen tuin, wijk en buurt. De heemtuin is hiervoor het grote inspirerende voorbeeld. Doel is: werken aan meer praktische handvatten voor mensen, door meer voorbeeldtuintjes te maken, soorten te benoemen en cursussen te organiseren.

2.3 Evaluatie beleidsplan 2015-2019

Het beleidsplan 2015 -2019 kende vijf strategische doelen. Per doel is hieronder aangegeven in hoeverre dat is gerealiseerd. De evaluatie dient als input voor het te voeren beleid voor de komende planperiode tot 2025.

“De Heimanshof als inspiratiebron voor de inwoners van de Haarlemmermeer; jaarlijkse groei van tien procent in bekendheid en aantal bezoekers/werkers”

Primaire trekker voor bezoekers is de hoogwaardige, ecologische kwaliteit van de tuin. Met een stabiele groep vrijwilligers is het gelukt om de biodiversiteit op peil te houden. De routing en informatievoorziening en het aantal rustplekken in de tuin zijn verbeterd. Door wegwijsbordjes, routekaartjes etc. kan de individuele bezoeker meer kennis krijgen van de

planten, biotopen en projecten. Er is een plantendatabase ontwikkeld die gekoppeld is aan de website.

Er is nu ook een mooi toegangshek en een informatiebord. Hierdoor is De Heimanshof van buitenaf veel herkenbaarder geworden.

Het activiteitenprogramma (lezingen, open weekenden, boomweggeefdagen etc.) is gecontinueerd en waar nodig aangepast of uitgebreid (onder meer het struintuinprogramma). Via het natuurmarketingprogramma in de verschillende media in de regio zijn mensen over de aanwezige kennis van de natuur geïnformeerd.

De afgelopen jaren is De Heimanshof ook digitaal zichtbaarder geworden via de eigen website, een YouTube-kanaal en via Facebook en Instagram.

De ambitie om nog meer mensen de inspiratie van de natuur te laten ervaren, door er zelf actief te zijn, heeft zijn vruchten afgeworpen. Er werken inmiddels vitale, jong dementerenden via Amstelring Dagbesteding in de heemtuin en daarnaast diverse vrijwilligers die door ziekte of handicap of een andere reden niet in een reguliere baan kunnen functioneren. Zij vinden een veilige werkomgeving bij ons en leveren een grote bijdrage in het vele werk dat op de tuin gedaan moet worden.

Het beleidsvoornemen om meer aandacht te besteden aan fauna in de tuin is helaas na een experimenteerperiode weer gestaakt. Het dierenleven in de tuin is voor bezoekers namelijk minder zichtbaar dan de planten. Terwijl de primaire aandacht van vooral jonge bezoekers ligt bij alles wat beweegt: vooral vissen maar ook wandelende takken, salamanders, kikkers en vlinders. Hiervoor werd ruimte ingericht in het kassencomplex. In eerste instantie was dit project redelijk succesvol en kreeg het veel aandacht, vooral van de bezoekende kinderen. De ervaring leerde echter dat het verzorgen van dieren een intensieve klus is die gedegen kennis en continuïteit vraagt waaraan niet kon worden voldaan. Daarom is deze activiteit gestopt. Wel gerealiseerd is het inrichten van de bijenstal als permanent bijeninformatiecentrum.

Ook het plan om samen met Stichting M.E.E.RGroen het braakliggend terrein van de waterzuivering bij de heemtuin te betrekken is gestrand. Partijen slaagden er niet in om tot een gezamenlijk plan van aanpak te komen.

“De organisatie van De Heimanshof wordt op professionelere leest geschoeid”

Een goede organisatie en goede faciliteiten zijn belangrijke voorwaarden om de vrijwilligers een fijne tijd te geven op de tuin. De Kijkdoos is in de afgelopen planperiode aangepast aan de behoeften van deze tijd met veel aandacht voor duurzaamheid. Hierdoor is het mogelijk de accommodatie vaker beschikbaar te stellen voor andere organisaties voor overleg of samenwerking.

Er is een vrijwilligerscoördinator aangesteld om de beheerder bij te staan bij het begeleiden van vrijwilligers en stagiaires. Er is een handboek voor vrijwilligers opgesteld en nieuwe vrijwilligers krijgen bij de start een samenwerkingsovereenkomst waarin afspraken staan over hun rechten en plichten.

De opslag van en omgang met gereedschappen is een continu punt van aandacht en is de laatste jaren verbeterd. De schuur bij De Kijkdoos is uitgebreid voor opslag van kruitwagens en maaimachines en ook in de Struintuin is extra opslag voor gereedschappen gecreëerd.

De samenwerking met de Stichting M.E.E.RGroen om de uitvoering van projecten buiten de tuin bij haar onder te brengen is in 2019 beëindigd. Het was toen al duidelijk dat De Heimanshof haar activiteiten meer op de eigen tuin wil richten.

“Vrijwilligers en leden van De Heimanshof voelen zich betrokken bij de vereniging”

Er is bij elke vereniging, die functioneert bij de gratie van de inzet van vrijwilligers, een spanningsveld tussen droom en daad. Daarom is er een vrijwilligersoverleg gekomen en een vrijwilligersnieuwsbrief. In speciale werkgroepen krijgen vrijwilligers de kans om zich met het beleid en de uitvoering van de vereniging bezig te houden.

Er is een inspiratieprogramma voor de vrijwilligers opgezet. Het doel is om meer uitwisseling tussen de verschillende vrijwilligersgroepen te creëren en leuke, inspirerende ervaringen met elkaar op te doen. Ook is een aantal cursussen en workshops voor vrijwilligers gegeven.

De afgelopen vijf jaar is een constante groep van mensen betrokken gebleven bij de tuin. Een ander doel, meer ecologisch beheer en mensen aan ons te binden met ecologische kennis is tot nu toe niet geslaagd. De huidige en nieuw te ontwikkelen activiteiten vragen een uitbreiding van mensen met kennis van en ervaring op specifieke terreinen; dit kan zijn flora- en faunakennis, maar ook educatie, begeleiding en creativiteit (fotografie, schilderen, dichten etc.). Die mensen blijken maar in beperkte mate beschikbaar.

“De Heimanshof is het kenniscentrum voor ecologisch hoogwaardige natuur in Haarlemmermeer en omstreken”

Het NME-programma, georganiseerd door het NMCX, is de afgelopen jaren succesvol verlopen. Jaarlijks doen 4000/5000 basisschoolkinderen mee aan de lessen. Het experiment van het NMCX om scholen te laten betalen voor de NME-lessen, was geen succes en leidde tot een grote terugval in inschrijvingen. Het jaar daarop waren de lessen weer gratis en kwamen de inschrijvingen weer op het oude niveau.

Ontwikkelpunt in de vereniging blijft de structurele verankering van de kennisfunctie (zowel van flora, fauna en beheer) bij actieve en nieuwe vrijwilligers. Er is veel informatie in boeken en via het internet beschikbaar. Het boekje ‘21 ontdekthema’s in De Heimanshof’ is een goede basis. Maar de meeste kennis zit in de hoofden van een aantal oudgedienden en de beheerder. Het begeleiden en opleiden van nieuwe leden blijft een belangrijk aandachtspunt voor de komende jaren.

Gezien het grote belang van de educatieve functie van de heemtuin zijn informatieborden geplaatst bij de uiteenlopende biotopen en bijzondere soorten. Zo kunnen bezoekers zelf kennis opdoen. Uniek is ook de plantendatabase die uit de inventarisatie is voortgekomen. Mensen kunnen zelf opzoeken welke soorten er zijn gesignaleerd. Deze is (indirect) gekoppeld met de Nationale Database Flora en Fauna (NDFP). Dit is uniek in Nederland voor een heemtuin.

“De Heimanshof realiseert een duurzaam draagvlak”

De Heimanshof is een oase van groen in een verstedelijkt gebied. Bij de toekenning van de jaarlijkse subsidie door de gemeente Haarlemmermeer is er veel rekening gehouden met het maatschappelijk nut van De Heimanshof. Om deze reden is veel belang gehecht aan het vinden van aansluiting bij mensen en organisaties die de waarde van De Heimanshof inzien.

Conclusie

Conclusie uit bovenstaande is dat De Heimanshof nog altijd succesvol is in zijn kerntaken: het bieden van natuureducatie vanuit een grote kennis over flora en fauna. De professionalisering van de organisatie de afgelopen jaren zal bijdragen aan het blijven uitoefenen van de natuureducatietaak en alle functies die daaraan verbonden kunnen worden. Het behoud van de ecologische kwaliteit van de tuin blijft een stevige uitdaging vanwege een gebrek aan deskundige vrijwilligers die zich voor langere tijd aan de tuin willen binden. Het binden van mensen voor onderhoud en beheer biedt wel perspectief voor de heemtuin om zijn functies blijvend goed uit te kunnen oefenen. Belangrijke leerpunten uit de afgelopen planperiode zijn:

- Het onderhoud en het beheer van de heemtuin verdient de hoogste prioriteit en mag niet lijden onder activiteiten buiten de tuin.
- De noodzaak om explicieter zichtbaar zijn in de maatschappij.
- Frequenter interacties aangaan met belanghebbenden (stakeholders).
- Nog duidelijker blijik geven van de toegevoegde waarde.
- Een verschuiving in de betrokkenheid van vrijwilligers: Waar in het verleden een kleine groep meer deskundige mensen een grote bijdrage leverde aan de heemtuin voorzien wij in de toekomst een verschuiving naar veel grotere aantallen mensen die een relatief kleinere bijdrage leveren.

3 Strategische doelstellingen 2021-2025

3.1 De veranderende functie van de heemtuin

Het woord heemtuin komt van heim, thuis. In het verleden zijn heemtuinen altijd gezien als tuinen die het thuisgevoel weergaven door te laten zien welke landschappen, biotopen en soorten hier in het verleden allemaal voorkwamen. Daar zat wel een gedachte achter: “als ze zien hoe het geweest is, willen ze die rijkdom misschien wel terug ontwikkelen.” De tuinen werden dan ook met die gedachte ingericht en beheerd. Meestal streekgebonden en in het geval van De Heimanshof nog breder: wat voor bijzondere biotopen zijn er in Nederland aanwezig (geweest) en kunnen we daar zoveel mogelijk van laten zien. Een wezenlijk onderdeel van deze doelstelling was dat de herinnering van mensen werd aangesproken en dat zij het landschap van hun jeugd konden herkennen.

De tijden zijn veranderd. De landschappen en biotopen die wij hen willen laten zien worden in beperkte mate herkend door het publiek. De landschappen en biotopen die nog als bijzondere elementen in het land bestaan zijn bijna alleen nog te vinden in natuurreservaten. Vaak worden vooral losse vondsten wel via de media verspreid, van aparte soorten, maar geen complete biotopen. Dat wordt langzamerhand voorbehouden aan de deskundigen die er met toestemming in mogen onderzoeken. Dit alles betekent dat onze bezoekers op een andere manier tegen de heemtuin aankijken.

Tegelijkertijd is er een verschuiving gaande van belangwekkende biotopen. Waar buiten de natuurgebieden het platteland langzaam ontdaan is van kleurrijke natuur, is de biodiversiteit in de stedelijke gebieden steeds groter en ook relatief belangrijk geworden. Voor veel insecten bijvoorbeeld is de stad en omgeving van veel groter belang dan het buitengebied, afgezien van bepaalde specialisten op sommige zeldzame plantensoorten. Door de andere temperatuur en omstandigheden in de stad, samen met de toegenomen verspreidingskansen van zaden door menselijk verkeer, is het urbane district voor de biodiversiteit van grote waarde. Ook de beweging van natuurvriendelijk tuinieren helpt hierbij mee.

Een andere groeiende biotoop is de natte natuur. De hernieuwde aandacht voor verbetering van het watersysteem, gericht op vasthouden van het water, heeft veel nieuwe kansen geschapen voor herstel van oude oeverbiotopen. Denk aan “ruimte voor de rivier” maar ook aan alle beken die door vergraving, uitdieping enzovoort weer natuuroevers krijgen. Helaas doet de verdroging weer veel daarvan teniet.

Waar de open weiden, akkers en bermen sterk achteruit zijn gegaan, blijven de bossen en duinen de toegankelijke natuurlijke gebieden. Daarin schuilt nog heel wat biodiversiteit, al zou juist menging met meer open plekken die biodiversiteit nog sterk kunnen vergroten.

Wat betekent dit voor het beleid van De Heimanshof voor de komende jaren? Werken richting een heemtuin die dient als voorbeeld voor de bezoekers, wat zij door eigen werkzaamheden, ofwel op eigen grond ofwel op gemeentegrond, kunnen bereiken. Een heemtuin die niet alleen gericht is op de planten, maar ook op insecten, kikkers, salamanders, vogels en kleine zoogdieren.

3.2 Ontwikkelingen

Ontwikkelingen waar De Heimanshof komende jaren mee van doen heeft zijn op de korte termijn de gevolgen van de coronacrisis. Dit stelt eisen aan de omgang van de vrijwilligers met elkaar en de ontvangst van bezoekers. Hoe de gevolgen zijn voor de komende jaren is nog onduidelijk, maar dit is wel een factor om rekening mee te houden.

Voor de lange termijn zijn de klimaatverandering en de vermindering van de biodiversiteit van belang. Beide oefenen direct invloed uit op de aanwezige planten en dieren (vooral insecten) in de tuin. Langdurige perioden van droogte, dan weer hevige regenval en hitte hebben uiteenlopende gevolgen. Dat geldt ook voor de stikstofdepositie. Die versterkt het proces van de successie in de richting van een verrijkt milieu met meer grassoorten, brandnetels met daaropvolgend struikgewas en bomen met minder ruimte voor zon-

minnende soorten. Algemeen gesproken zal de biodiversiteit onder druk blijven staan en vergt dit specifieke maatregelen in het beheer.

Voor de aanwas van vrijwilligers is de hoop gevestigd op alle leeftijden; jongeren en ouderen. Bij voorkeur deskundige plantenkenners, om in te zetten voor de educatieve functies van de tuin en/of voor het beheer en onderhoud.

Veel organisaties staan open voor samenwerking. Dat biedt mogelijkheden om de unieke kwaliteiten van De Heimanshof onder een groter publiek bekend te krijgen, beter te benutten of wellicht uit te bouwen. Een blijvend belangrijke samenwerkingspartner is het Haarlemmermeerse centrum voor duurzaamheid, NMCX. De leden van De Heimanshof zien veel groeperingen in de samenleving die van groot belang zijn voor de tuin.

Tabel: Doelgroepen De Heimanshof

Basisschoolkinderen	Ondernemers
Middelbare scholieren	GGZ-instellingen
(Groot)ouders	Groene organisaties
Buurtbewoners	Leden
Gemeente	Vrijwilligers
Natuurlijfheders	Sponsors

De gemeente heeft aangegeven dat de kassen en het pand op nr. 7 technisch gezien zijn afgeschreven en binnen niet al te lange tijd te willen afbreken. Hiermee verdwijnen enkele unieke biotopen, lesmogelijkheden bij slecht weer en een onderkomen voor de vrijwilligers van de Amstelring. Met de strategische partners gaat het bestuur van De Heimanshof in overleg om de mogelijkheden te verkennen van een multifunctioneel educatief centrum.

De maatschappelijk toegenomen aandacht voor klimaat en biodiversiteit is een kans voor De Heimanshof om zich daarin te profileren. Tegelijk stelt de aandacht voor biodiversiteit hoge eisen aan het beheer en onderhoud. Daarom wil De Heimanshof zich de komende vijf jaar vooral richten op het voortbouwen op het beleid van de afgelopen planperiode met nog meer aandacht voor de kerntaken: educatie, natuur, natuurbeleving, werken en ontspanning in de tuin. Dit ondersteunt door een goed functionerende organisatie en communicatie.

3.3 Uitwerking strategische doelen

Ook in de komende planperiode moet De Heimanshof een ontmoetingsplek blijven voor rust en ontspanning, een plek voor natuurbeleving en waar de samenhang tussen planten en insecten zichtbaar wordt gemaakt.

Onze weg naar “goud” in 2025 is vaste koers houden op de ingezette weg. De prioriteiten van beleid van de afgelopen vijf jaar worden grotendeels voortgezet in de komende planperiode 2021-2025. Onveranderd zijn de subsidie-eisen van de gemeente. De wijzigingen komen voort uit de leerpunten die in de afgelopen periode zijn opgedaan en de wensen voor verbetering van het beleid. Hieronder volgen de strategische doelen met daarbij aangegeven hoe de vereniging deze denkt te gaan realiseren:

Vriendenkring De Heimanshof:

- **Functioneert blijvend als inspiratiebron voor natuurbeleving voor alle inwoners van Haarlemmermeer en stimuleert mensen om zelf actie te ondernemen**

De vereniging wil explicieter zichtbaar zijn in de samenleving. Bijvoorbeeld door concrete acties richting scholen en bedrijven. In overleg met de NMCX wordt bekeken hoe de natuureducatie op de tuin nog beter kan aansluiten op het NME-programma van de NMCX en de eisen van de tijd. Denk aan een middagje werken in het groen om aan teambuilding te doen met na afloop een maaltijd in de Kijkdoos; voor middelbare scholieren om in de biologielessen praktijkkennis op te doen over planten in de omgeving. De nationale campagnes NL Doet en de Nationale Natuurwerkdag zijn belangrijke dragers voor de werving. Zo ook het activiteitenprogramma door het jaar heen. Tot slot, de tuin kan aan aantrekkingskracht winnen door haar beter zichtbaar te maken vanaf de openbare weg.

Binnen de tuin komt ruimte voor herkenbare stedelijke milieus met haar eigen flora. De voorbeeldtuin krijgt een andere plaats en zal zich meer baseren op de huidige stedelijke trends met meer steen in de tuin. Doel daarvan is om te laten zien wat mogelijk is aan groen binnen de beperkte stenige ruimte van de stad.

Doel is ook om de biodiversiteit in de tuin te behouden en waar mogelijk verhogen met herkenbare natuur om daarmee de NME-lessen door het NMCX te faciliteren. En tot slot:

- Het realiseren van aansprekende belevingsroutes door de tuin.
- Het uitvoeren van een inspirerend activiteitenprogramma voor uiteenlopende doelgroepen met speciale aandacht voor de jeugd.
- Het organiseren van meewerkdagen NLDoet en Natuurwerkdag.
- Een plek zijn voor mensen die niet (meer) in het arbeidsproces participeren en een gezellige, veilige plek zoeken voor een zinvolle dagbesteding.

- **Bindt mensen aan zich met kennis en liefde voor de natuur**

De vereniging zal de komende jaren meer contact zoeken met lokale natuurorganisaties. Bijvoorbeeld de Vereniging van Veldbiologie (KNNV) voor aandacht voor insecten en de Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland voor het bouwen van nestgelegenheden, het planten van inheemse struiken die vogels aantrekken, zoogdieren, amfibieën, etc. De Kijkdoos zal

de mogelijkheid bieden voor zelfstudie door het beschikbaar stellen van een online-verbinding met het internet, een microscoop en natuurgidsen.

- **Is kenniscentrum voor biodiversiteit in Haarlemmermeer**

De Heimanshof profileert zich als kenniscentrum voor biodiversiteit van de gemeente Haarlemmermeer door een goed beheer van de tuin. De aanwezige biotopen dienen goed zichtbaar en te onderscheiden te zijn. Het bestuur zal het initiatief nemen om hiervoor samen met de beheerder tot een beheerplan te komen. Daarbij zullen ook verdroging, wateroverlast en verzilting aandacht krijgen en hoe hier mee om te gaan in het beheer. Het werven en opleiden van belangstellende mensen moet bijdragen aan een bredere basis aan soortenkennis en ecologie. De vereniging zal haar contacten met gespecialiseerde opleidingen aanboren voor stagiaires voor het uitvoeren van inventarisaties en het maken van plannen voor het vergroten van de biodiversiteit. De Kijkdoos is de plek waar de kennis samen komt, voor tentoonstellingen en presentaties.

- **Opereert op basis van een breed maatschappelijk draagvlak**

De Heimanshof zoekt samenwerking met organisaties in het sociaal domein, landschap, overheden, onderwijs en andere mogelijke partners (zie tabel doelgroepen op pagina 15) om haar maatschappelijke meerwaarde te verhogen.

De heemtuin wil nog meer mensen de inspiratie van de natuur laten ervaren door hen te stimuleren zelf bij te dragen aan het beheer ervan. Het werven, binden en opleiden van mensen zal op uiteenlopende wijzen gebeuren: lezingen, excursies, het inzetten van sociale media, de mogelijkheid voor kunstuitingen, fotowedstrijden etc. Daarnaast wil De Heimanshof de contacten met bedrijven en organisaties uitbreiden.

Het recent aangelegde bomenpad zal de vereniging gaan benutten om de jeugd te enthousiasmeren in de tuin te komen². Ook zal zij gelegenheid bieden voor mensen die zich niet sterk willen binden aan de tuin maar zich er wel voor beperkte tijd verdienstelijk

² Dit kan gebeuren zodra boomhut en bomenpad gecertificeerd zijn.

willen maken. Op deze wijze hoopt de vereniging een breed maatschappelijk draagvlak te realiseren en blijft zij bekend als een kenniscentrum voor ecologisch waardevolle natuur.

3.4 Uitvoering, financiering en menskracht

Bij het uitvoeren van de strategische doelstellingen gelden de volgende uitgangspunten:

- De statutaire doelstellingen van de vereniging zijn in overeenstemming met bovenstaande strategische doelen.
- De kwaliteit van de tuin voldoet aan de kwaliteitseisen die de gemeente aan De Heimanshof stelt voor het leveren van kwalitatief verantwoorde NME-lessen.
- De Heimanshof realiseert een optimale mix van het beheer van hoogwaardig ecologisch groen in de tuin (o.m. voor NME-lessen) en het betrekken van de samenleving bij de tuin
- De vereniging heeft goede relaties met belangrijke partners zoals de gemeente, het NMCX, maatschappelijke organisaties, bedrijven en onderwijsinstellingen.

In het jaarlijks op te stellen activiteitenprogramma worden de strategische doelen puntsgewijs verder uitgewerkt in concrete acties. De gemeentelijke subsidie is er om de activiteiten te kunnen uitvoeren.

Dit beleidsplan gaat uit van de continuering van de jaarlijkse exploitatiesubsidie. Hiermee worden de kosten van het dienstverband van de beheerder gedekt, de huur van de tuin en de kassen; het bekostigen van de benodigde materialen voor het beheer en onderhoud en het draaiend houden van de organisatie. De vermogenssituatie van de vereniging is gezond. Een klein deel van de inkomsten is afkomstig van donaties, contributies en de verkoop van plantmateriaal. Sleutelwoord voor het financieel beleid voor de komende jaren is het waarborgen van de huidige positie en daarmee de continuïteit van de activiteiten van de vereniging.

Evenzeer belangrijk is de inzet van beschikbare vrijwilligers. Van groot belang is dat de huidige kern van vaste vrijwilligers, met veel tijd voor De Heimanshof, ten minste in tact blijft. Het beleid voor de komende jaren richt zich op uitbreiding van de vaste kern, meer

deskundigheid door educatie en voorlichting en de inzet van een grote groep mensen voor het onderhoud van de tuin. In paragraaf 3.2 is aangegeven op welke wijze de vereniging daarbij te werk wil gaan.

